СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. / РІК XXXVI. Ч. 299. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 24. грудня, 1928.

VOL XXXVI. No. 299. Jersey City, N. J., Monday, December 24, 1928. THREE CENTS.

КУЛИДЖ ПРО РЕПАРАЦІЇ

УВАЖАЄ ЇХ ЗА ЕВРОПЕЙСЬКУ СПРАВУ. АЛЕ ГОДИТЬСЯ, ЩОБ АМЕРИКА ДАЛА СВОЇХ ЕКСПЕРТІВ, КОЛИ ЕВРОПА О ЦЕ ПРОСИТЬ.

ВАШИНГТОН, 21. грудня. — В своїй розмові з кореспондентами порушив президент Кулидж справу репарацій. Президент є тої думки, що це виключно европейська проблема й Америці нема потреби до неї мішатися. Колиб одначе Европа бажала собі мати американських експертів, то президент не має нічого проти цього. Америка готова дати Европі таких експертів, як дала в своїм часі Доса, Юнґа і инших. Та ті евентуальні експерти не будуть офіціяльними представниками Америки.

На разі, як заявив президент, ніхто ще не просив Америку до участи в нарадах над ревізією репарацій.

ГУВЕР В РІО ДЕ ЖАНЕЙРО.

ДВІСТІ ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ ВИЙШЛО ЙОГО ПОВИТАТИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 21. грудня. — Всюди приймали Гувера величаво, але всі ті прийняття, яких він дізнавав у всіх державах Полудневої Америки, не можуть рівнатися з тою парадою й ентузіязмом, яких він зазнав у столиці Бразилії.

Кажуть, що ту величаву параду, яку влаштували тут у його честь, можна порівнати хіба з тою, яку влаштовано на Пятій Евені в Ню Йорку Першинґови, коли він вернув з Европи в 1919 році по Завішенню Збруї.

ФАРМЕРСЬКА СПРАВА НЕ ВТИХАЄ.

ТАКИ ХОТІЛИБИ ВЗЯТИ ЇЇ ПІД ОБРАДИ ЩЕ СЕЇ СЕСІЇ.

ВАШИНГТОН, 21. грудня. — Сенатор Мек Нери веде аґітацію за тим, щоби теперішня сесія конґресу вирішила ще й фармерську проблему. Сенатори тому противні, бо ждуть, аж Гувер обійме урядоване і зможе назначити членів Фармерської Ради. Але Мек Нери твердить, що Кулидж заіменує тільки ту раду, яку заапробує Гувер, значить, нема потреби протягати таку важну справу.

ПОЧТА В РОЗГАРІ ПРАЦІ.

МАЄ СЬОГО РОКУ БІЛЬШЕ ПРАЦІ ЯК ЗВИЧАЙНО. АЛЕ ВСЕ ЙДЕ ГЛАДКО, БО ПУБЛИКА ЗАВЧАСУ ПОСИЛАЄ.

НЮ ЙОРК, 21. грудня. — Головний начальник почти Кили подає, що почта осягне цього року новий рекорд з різдвяними посилками. Він особливо рад з того, що адвертайзмент поміг і публика висилає вчасно. В місті Шикаґо пройшло за один четвер через почту 13,000,000 листів, а кромі того 3,000 тон пакунків.

ДАРУЄ $1,000,000 НА ШКОЛУ.

АЛЕ МАЮТЬ ВИХОВУВАТИ В НІЙ У ХРИСТІЯНСЬКІМ ДУСІ.

ВИЛМИНГТОН, Делавар, 21. грудня. — Промисловець Дю Понт передав епископальній дієцезії $1,000,000, які мають бути фондом, призначеним на школу для хлопців, що мають бути виховані в християнськім дусі. Школа не буде ограничена для епископалів. Її ціль: виховати добрих християн.

НАЙБІЛЬША ГРЕБЛЯ.

І НАЙКОШТОВНІША, БО БУДЕ КОШТУВАТИ ТІЛЬКИ САМ ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД $165,000,000.

ВАШИНГТОН, 21. грудня. — Президент Кулидж підписав сьогодня проект закона в справі будови греблі на ріці Колорадо т. зв. Болдер Кеньон Дем бил.

Цей гидро-електричний проект є найбільший зі всіх, за якіколинебудь уряд брався. Призначений він до наводнення, контролі повеней і будови електрівень.

ІНФЛЮЕНЦА ШИРИТЬСЯ ДАЛІ.

ПАСАДЕНА, Каліфорнія, 21. грудня. — Інфлюенца, що взяла початок у стейті Каліфорнія, шириться далі. Було кілька случаїв, де люде захорували, їдучи поїздом.

БИЗНЕСОВА АДМІНІСТРАЦІЯ.

НЮ ЙОРК, 21. грудня. — Вибраний ґовернор Френклин Д. Рузвелт говорив на лончі Купецького Товариства про свою будучу адміністрацію. Він зазначив, що вона буде безпартійна і бизнесова. Він сам фармер, бо походить з села, але виріс у місті і почуває себе бизнесменом. Тому саме буде старатися злити місто з селом. Заразом призначить комісію з експертів, щоби виробила нову податкову систему. Рузвелт каже, що теперішня податкова система є збираниною. Над нею працювало багато добрих голов, але що з того, коли це схоплене з ріжних жерел без усякої системи. А тут треба завести таку систему, що булаб передумана одними людьми і мала би певний плян.

ВІДЗНАЧУЮТЬ ВОКЕРА.

МЕЙОР МІСТА НЮ ЙОРКУ ДІСТАЄ УГОРСЬКИЙ ХРЕСТ ЗАСЛУГИ.

НЮ ЙОРК, 21. грудня. — Угорський посол граф Ладислав Шехені вручив сьогодня мейорови Вокерови Великий Хрест Заслуги, найвище відзначення, яке може дати Угорщина горожанам инших країв. Отсе високе відзначення дістав Вокер за те сердечне прийняття, яке справило місто мадярським делеґатам, що приїхали минувшого року з Угорщини до Ню Йорку на посвячення памятника Кошута.

ЖИДИ ПРОТИ ЗМІНИ КАЛЕНДАРЯ.

БОЯТЬСЯ ЗА СВОЮ СУБОТУ, ЩОБ НЕ ВАНДРУВАЛА, А ПРИПАДАЛА НА ТОЙ САМИЙ ДЕНЬ.

НЮ ЙОРК, 21. грудня. — Рабін д-р Абрам Симон заявив, що Жиди будуть противитися новій зміні календаря, коли він нарушить їм суботу. А з проекту виходить, що на таке заноситься.

РОЗЛОМ УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ У ГАЛИЧИНІ.

Послідні арешти серед членів комуністичної партії Західної України рівнозначні з розгромом сеї партії. Виарештований центральний комітет сеї партії був ставленником Москви. Його покликав до життя комінтерн після того, як усунула Москва попередній комітет з „українських шовіністів'' (Васильків, Турянський і др.) за те, що він наклонявся до „буржуазного націоналізму" і за симпатії для української опозиції на Радянській Україні (Шумський і др.) Москалі побоюються, що ґрупа Василькова вийде тепер знова на верх.

МІЛІТАРИЗАЦІЯ УРЯДІВ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

На українських землях адміністративні уряди переміняються поволі у військові команди. На помч тернопільському воєводі-полковникови прийшов воєвода-ґенерал до Станиславова. У Львові пішов в димісію директор поліції Райнлендер і командант поліції Новодворскі — за поблажливість підчас листопадових випадків, а на їх місце прийшов один капітан і майор. Коли до сього додати, що на українських землях до сього часу істнують доразові суди, то „заспокоєння'' українських земель і їх інкорпорація до польської „паньствовосці'' окажеться в правдивому світлі. Характеристичне, що польський президент, якого немов паяца возять по всіх містах і місточках Польщі — до сього часу ні разу не поважився ступити на українську землю.

ДО ЧОГО ДОВОДИТЬ ГОРІВКА.

На весіллю Микити Комети в Берестї над Бугом доливали гостям так сивушки, що врешті всі були пяні. Розвірілі люде забажали дикої забави: витягнули на вулицю музику, поскидали убрання і розпочали голі танець, що був подібний радше на риковиско худоби. Коли одначе трох притомних людей, брати Змитрушки хотіли гостей спинити у тому божевіллю — пянюги вхопили найстаршого з них Пилипа і настромили на гострий кіл. Брат Пилипа, Микита, кинувся на поміч нещасному, але йому пяниці зробили те саме. Третий брат, Грицько, сів на коня, щоби дати знати про все поліції та розвірілі танцюристи стягнули його з коня і також вбили на паль. Заки прийшла поліція, всі три брати сконали у страшних муках. Кільканацять розбішених пяниць зараз закуто і відставлено до криміналу в Новгородку. Оттак трое людей втратило через горівку молоде життя.

УКРАЇНІЗАЦІЯ КУБАНІ.

Нарада українських учених визнала необхідність перевести українізацію північного Кавказу. Пропозицію перевести референдум у цій справі відкинено.

НЕ ДАЮТЬ ГРОШЕЙ.

Радянський уряд розписав недавно позичку грошей на „індустріялізацію". Не зважаючи на всі старання влади, селянство грошей не позичає. Замісць соток міліонів рублів, селяне позичили всього 20 міліонів рублів.

АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ТЕРОР НА УКРАЇНІ.

Большевицькі ґазети подають про нові ексцеси населення проти большевиків. В околицях Полтави селяне побили співробітника ґазети „Большевик Полтавщини", Шиндрина, за те, що він аґітував закладати комуни. В Артемівській окрузі селяне напали на селькора Балаєва і дуже його побили. В Чернигівській окрузі замордовано голову сільради Романенка. В околицях Могилева на Поділлю замордовано члена ради Ткача та ранено 2 комуністів. В Рашевську на Волині сільська адміністрація, яка складається з некомуністів, переслідує прихильників большевиків. В селі Кулинівцях, Винницької округи, тяжко ранено селькора ґазети „Радянське Село'', Коваля. Про антикомуністичний терор повідомляють з цілого ряду сіл та містечок Київщини, звідки комуністи змушені були вивтікати. Це все відомости за два дні.

ЦІНА ПЕРЕЇЗДУ АНГЛІЙСЬКОГО ІМІҐРАНТА.

Правительство Великої Британії зробило нову угоду з корабельними компаніями. На підставі сеї угоди ціна переїзду для англійського еміґранта до Канади буде 50 долярів. Доси ця ціна була 94 доляри, хоч рідко котрий еміґрант платив цілу ціну, бо звичайно держава платила або цілу ціну, або часть її. Угода входить в життя з днем 1 січня 1929.

ДІТИ МУСЯТЬ АҐІТУВАТИ ЗА БОЛЬШЕВИКАМИ.

В Харкові одержано наказ з Москви, щоби підчас виборів до рад шкільна дітвора брала активну участь у передвиборчій аґітації. Для цього має бути переведена мобілізація всіх школярів, а школи повинні стати осередками комуністичної пропаґанди. Кожна дитина мусить приготовити по 2 пляката. Представники школярів мають взяти участь також і в виборних комітетах, а кожна школа на загальному зібранню дітей повинна виробити інструкції для вибраних членів сільрад.

ЗА РОЗГРОМЛЕННЯ ОРҐАНІЗАЦІЇ ТРОЦЬКІСТІВ ДОЗВОЛЕНО УКРАЇНІЗУВАТИ ҐАЗЕТУ „КРЕМЕНЧУГСКИЙ РАБОЧИЙ".

В Кременчузі серед зайшлих робітників та урядників-неукраїнців було богато прихильників Троцького, які були заволоділи цілим окружним апаратом. Тепер троцькістів поарештовано і заведено нарешті українізацію округи, а з 1. січня ґазета „Кременчугский Рабочий" буде також українізована.

5 ЛЕТУНСЬКИХ КАТАСТРОФ

На варшавськім летунськім майдані приключилися чотири катастрофи. Літак, пільотований сотником Дзюґеллом, розбився зовсім. Сотник згинув на місці, механік Мацейовскі догоряє. Пільот другого літака, десятник Підвисоцкі, легко ранений. Залога прочих літаків вийшла цілo. Всі літаки цілком розбиті. З Дебліна летів до Варшави санітарний літак. У мряці заблукався, минув Варшаву й опав на поля в селі Млощіни. Літак розбився. Залога урятована.

ПРОТЕСТ СВЯТОШИНСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

Святошинські робітники — члени МОДР-у, зібравшись у клюбі 1-го травня й вислухавши доповідь голови Райкому Жовтнівки Карпенка про стан робітників і селян Західньої України, висловлюють своє обурення з приводу фашистівського терору на Західній Україні, зокрема з приводу небувалого погрому у Львові над українською людністю, 1—2 листопада, де пролилася кров наших пригноблених братів. Святошинські робітники дають обіцянку політвязням капіталу, що свою підтримку, як моральну так і матеріяльну, вони продовжують і надалі.

ЗА ВБИВСТВО ПРОВОКАТОРА.

Дня 29. листопада розпочався перед львівським окружним судом політичний процес проти українських студентів Полотнюка і тов., яким акт обвинувачення закидував, що вони вбили провокатора Гука. Процес тревав чотири дні. Прокуратор Ґіртлєр пускався на всякі способи, щоби лишень доказати вину обвинуваченим, але це йому не вдалося й трибунал на підставі відповідей суддів присяглих увільнив обох обвинувачених від вини й кари. Обвинувачені, які просиділи довший час у слідчій тюрмі невинно, вийшли сейчас на волю.

ЯК КРАСТИ — ТО КРАСТИ.

З Москви доносять, що незнані злодії вкрали цілий кількакільометровий шмат залізничого тору. Відшрубували шини, забрали їх, а навіть семафори, зворотниці, телеґрафічні дроти і всі алярмові сиґнали позабирали. Одним словом — лишили голу землю. Но, такі злодії то можуть бути тільки там, де червоний лад і порядок.

ВИБОРИ ДО КАСИ ХОРИХ МІСТА ЛЬВОВА.

В неділю, 18. листопада, скінчилися вибори до Каси Хорих міста Львова, які принесли поразку ППС. Ця партія, котра досі мала в Касі Хорих понад 50 радних, при нових виборах помимо зблоковання з сіоністами дістала лише 36 місць. Український виборчий комітет дістав 8 місць, комуністи 3 місця, а вшехполяки 13. Наслідком цього позиція ППС сильно загрожена.

РАДІО-ГОДИННИК.

Рославський кустар винайшов радіо-годинник. Цей годинник, поставлений на радіостації, рухає на певних просторах усі годинники, що спеціяльно зроблені для радія. Деб такі годинники не знаходились, чи в помешканню, чи в кишені, чи деинде, вони завжди будуть показувати точний час.

АРЕШТУВАЛИ КОРОЛЯ.

Короля острова Самоа арештувала англійська влада за те, що він не заплатив Англії 12 дол. 50 ц. державного податку. Його повезли в Нову Зеляндію, де він має шість місяців відсидіти у вязниці. Це страшенно обурило тубильців, але присутність англійського війська на острові стримала їх від активних протестів.

УМЕР БУВШИЙ ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧИЙ ІТАЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ, ҐЕНЕРАЛ КАДОРНА

ЗПОЧАТКУ МАВ ВЕЛИКІ УСПІХИ НА ФРОНТІ ПРОТИ АВСТРІЙЦІВ, АЛЕ ПОТІМ ТРОХИ НЕ ЗАТРАТИВ УСЕЇ СВОЄЇ АРМІЇ.

БОРДІҐЕРА (Італія), 21. грудня. — На 78 році свого життя вмер бувший головнокомандуючий італійської армії ґенерал Кадорна. Він командував італійською армією в найкритичніші часи, коли Італія вступила до війни на боці антанти.

Під Капорето армія, що була під його командою, зазнала страшної поразки й трохи не була знищена. За це його усунено зовсім з армії, як винного в поразці. Лише через сім років, бо аж у 1924 році, признано, що він не завинив, а тому повернено його в армію з нагородою, заіменувавши його полевим маршалом.

НІМЕЦЬКА АРМІЯ.

СУЧАСНА НІМЕЦЬКА АРМІЯ ТАК ЗОРҐАНІЗОВАНА, ЩО В КОЖНУ ХВИЛЮ МОЖЕ РОЗВЕРНУТИСЯ У ВЕЛИЧЕЗНУ АРМІЮ.

БЕРЛІН (Німеччина), 21. грудня. — Бувший німецький військовий міністер Ґеслер заявив на зборах мінхенського клюбу академічної молоді, що коли антанта не виконає своїх обовязків і не переведе у себе фактичного зменьшення своїх армій, то Німцям нема чого турбуватися. Тепер німецька армія хоч мала, але вона зорґанізована так, що у відповідну хвилю може легко розвернутися в армію такої сили, що буде в стані оборонити свою державу від усіх можливих ворогів.

Це перша така заява від заключення версальського миру з боку такої компетентної особи, як бувший військовий міністер, що сам орґанізував цю армію. Тепер Німеччина має право тримати армію лиш у скількости, що не перевисшає 106,000 людей. Коли Ґеслер був міністром справ військових, то він тоді говорив, що Німеччина має малу, але найліпшу в світі армію.

ЗНАЙШЛИ ГРАБІЖНИКІВ.

ВЖЕ ЗНАЮТЬ, ХТО ОГРАБУВАВ ПОЧТУ НА „ЛЕВАЯТАНІ". ТЕПЕР ШУКАЮТЬ ОРҐАНІЗАТОРА ГРАБУНКУ.

БЕРЛІН (Німеччина), 21. грудня. — Одна женщина, щоби помститися над своїм любовником, який її покинув, розкрила поліції, ким і як була пограбована почта на „Леваятані", коли він плив з Америки до Европи. Вона говорить, що банда грабіжників служила в складі залоги на цьому пароплаві.

Орґанізатором грабіжу був її любовник Рінґер, якого тепер шукають поліційні аґенти всіх держав Европи та Америки.

УБИТО ПРОКУРАТОРА.

УБИЙНИК АЛЬЗАЦЕЦЬ, ЩО ПОМСТИВСЯ ЗА ОБВИНУВАЧЕННЯ АЛЬЗАЦЬКИХ АВТОНОМІСТІВ.

ПАРИЖ (Франція), 21. грудня. — Убито прокуратора Фачо, що в 1925 році брав участь у розправі проти альзацьких автономістів. На розправі в місті Кольман прокуратор поводився так, що викликав проти себе загальне обурення населення Альзації й Льотаринґії. Проти нього увесь час велась аґітація, що не втихала до останнього дня.

Уряд переніс його на вище становище до верховного суду в Парижі, де він зістав убитий у своїм помешканню. Вбийник прийшов до поліції й заявив, що він убив Фачо, щоби „вратувати Альзацію та Льотаринґію".

ПОВСТАННЯ ТРЕВАЄ ДАЛІ.

7,000 ПОВСТАНЦІВ АТАКУВАЛИ СТОЛИЦЮ АФҐАНІСТАНУ КАБУЛЬ.

ЛОНДОН (Анґлія), 21. грудня. — Афґанське посольство говорить, що 7,000, а не 400 повстанців атакували Кабуль. Всі повстанці добре одягнені й узброєні.

Коли вони наблизилися до англійського посольства, то звідти без спротиву втікла охорона. Анґлійський посол замкнув браму посольства й пояснив повстанцям, що всі посольства користуються правом недоторканости.

Тоді повстанці, не зачіпивши посольства, пішли далі на місто, звідки за три дні були виперті правильними військами.

Тепер бої з повстанцями точаться в горах, далеко від столиці Афґаністану.

ЗАКЛИКАЄ НЕНАВИДІТИ ФРАНЦІЮ.

БАРОН КРУП ВИГОЛОСИВ ГОСТРУ ПРОМОВУ ПРОТИ ФРАНЦІЇ ЗА РОЗСТРІЛ НІМЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ.

БЕРЛІН (Німеччина), 21. грудня. — Перед Великодними святами в 1923 р. французькі війська вбили підчас робітничих заворушень тринацять робітників фабрики Крупа. Тепер в Есені поставлено памятник тим жертвам французької окупації.

Відслонюючи памятник, Круп виголосив гостру промову проти Франції, закликаючи Німців день і ніч думати про ті кривди, що Франція їм заподіяла. Німці повинні палати до Франції ненавистю, передаючи її з покоління в покоління, поки не настане час помсти.

ЗАГИНУВ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПАРОПЛАВ.

ЛОНДОН (Анґлія), 21. грудня. — Американський державний пароплав „Вест Потент" наскочив на підводне каміння біля англійського берега при вході до Баліґолмського заливу. Залога в скількости 42 моряків знаходиться в безпеці. Будуть робитися спроби зняти пароплав з каменя.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду аміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

ЛІКВІДАЦІЯ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ВПЛИВІВ

Граничний спір між Параґваєм а Болівією потряс двома континентами, европейським і американським. Воєнні кроки, які вже розпочато, годі було злегковажити, хоч Болівія має всего три міліони, а Параґвай всего один міліон мешканців. Бо той сам Параґвай вже відомий в історії з того, що тому кілька десятків літ назад мав рівнож один міліон мешканців і провадив тоді завзяту війну через пять літ, борючися проти сил, що переважали сили Параґваю на початку пять разів, а при кінці війни були о 20 разів сильніші від него. Тому держави Полудневої Америки не могли тепер глядіти спокійним оком на новий оружний конфлікт і докладали зі свого боку всіх старань, щоби конфлікт придушити.

А головно з рамени Ліґи Націй пороблено всі рішучі кроки, щоби припинити війну між обома спорячими сторонами. Ліґа запропонувала свої услуги і виглядало так, що вона перебере вирішення конфлікту. Для таких справ саме й побудовано Ліґу.

Та в тім самім часі інтервеніювала рівнож і Панамериканська Конференція для Замирення і Мирового Суду. Мимо цеї інтервенції, а навіть того, що на чолі конференції стоїть секретар стейту Келоґ, Болівія відкликала була з конференції свого представника, відповідаючи заразом Лідзі Націй, що вона годиться на мировий суд.

Тоді Келоґ віднісся від імені Злучених Держав до президента Болівії з просьбою залишити воєнні кроки і згодитися на мирне полагодження спору. Болівія з місця погодилася з пропозицією і вислала наново свого делеґата до участи в нарадах Панамериканської Конференції.

Тепер справа стоїть так, що як Болівія так і Параґвай поминули цілковито інтервенцію Ліґи Націй, а згодилися на мировий суд з боку Панамериканської Конференції. Не можна сказати, що Панамериканська Конференція тішиться в Полудневій Америці більшими симпатіями як Ліґа Націй. Навпаки, навіть на засіданнях Ліґи можна було відчути, як самі делеґати Полудневої Америки раді би були позбутися впливу доктрини Монро, а з нею і дійсної переваги Злучених Держав. Та мимо того Злучені Держави таки заважили. В Европі зрозуміли цей інцидент так, що Ліґа Націй не має що робити на американських землях. Тому піднеслися вже тепер голоси, щоби вплив Ліґи обмежити до Европи і Азії. Це значить, що Европа сама по неволі ліквідує свої впливи на американських землях. Децидуючим фактом в дальшій історії американської землі будуть Злучені Держави.

Др. Остап Грицай.

ПАМЯТИ ПОЛК. ДМИТРА ВІТОВСЬКОГО

Листопадові свята покінчилися, святкові промови прогоміли, ми — як каже Шевченко — „заспівали й розійшлись" і вертаємо знову до твердих обовязків нашого буденного життя. Але хіба воно досить з нас згадувати й шанувати раз у рік Тих, що зі зброєю в руці боролися за волю й державу України та поклали за Неї своє дорогоцінне молоде життя? Ні — нам годиться і треба згадувати про них завжди, треба нам плекати культ (пошану) наших національних Героїв так, як плекаємо культ наших великих поетів і діячів. Геройські традиції України мусять перейти нам у кров і кість, наші душі мусять сповнятися ними вщерть і мати їх собі не тільки святощами народу, але й віщими й животворними дороговказами в сірій буденщині нашого громадянського життя. З цього погляду ми, великий, старо-державний і 40-міліоновий нарід України, стоїмо, на жаль, здорово позаду инших, хоч і не таких численних народів в культурнім світі; ми, Українці, моглиб учитися тут навіть від такого дрібно-маленького народу, як Македонці. Цих Македонців усього ледви 2 міліони. І щойно в 2-гій половині XIX. ст. почала свою роботу їх, славна на весь світ, **Революційна Орґанізація.** Але чого то вже не доказала досі дрібненька горстка македонських діячів-революціонерів! А читайте їх пропаґандові брошури, видання, заклики до культурного світа, їх літературу та взагалі все, що поширює Македонська Революційна Орґанізація, то побачите, з якою просто обожаючою любовю відносяться ці люде до своїх діячів, як вони у своїх кожночасних починах навязують до їх ідей та змагань, продовжують і розбудовують їх діло, зберігаючи все і всюди вказаний ними напрям визвольної праці. Портрети провідних мужів македонської революційної роботи — Дамяна Ґруєва, Юрія Дельчева, Петра Тошева, Хріста Матова, Тодора Александрова, Любомира Весова, Бориса Сарафова й ин. — розкинені в міліонах летючок і видівок не тільки в Македонії, але у всьому світі. Про їх життя й діла розповість вам кожна македонська дитина так точно, що не треба і книжки, а македонський недоліток тільки і мріє про те, щоб утечи зі школи і з крісом в руці стати перед лицем одного з провідників народу. Бо для Македонця справа національного визволення — це його буденщина і хліб насушний, він жиє думкою про неї все, підчас коли ми одушевляємося нею здебільшого з нагоди річних свят і роковин, а з їх покінченням байдужніємо знову. Колиб воно не було так, то не тільки ми сами, але й культурний світ цікавивсяб більше нашими змаганнями, і **міжнародня пропаґанда української справи** на світовій арені не виглядалаб так нужденно, як тепер. Я тут хочу зазначити ще раз, що культ наших національних Героїв мусимо плекати й поширювати в далеко більшій мірі, ніж досі, і в цій думці й подаю отсю згадку про військового провідника Листопадового подвигу — Дмитра Вітовського.

Він уродився 1887 р. в селі Медуха (станиславівського пов.) як дитина незаможняка селянина, затеж ходачкового шляхтича. Ґімназійної освіти добув у Станиславові*), де вчився в польській ґімназії — української тоді ще не було — причім як ученик низшої ґімназії мав приміщення в москвофільській бурсі св. Миколая, звичайна доля нашої тодішньої незаможньої молоді не тільки з селянських кол. Затеж тим краще почувати нам сьогодня, що трійлива атмосфера москвофільської бурси тай бурсацького животіння взагалі не звялила душі молодого хлопця і не направила його опісля на зрадницькі шляхи мастиитих запроданців з кацапського табору. Зрештою здоровий патріотичний інстинкт Вітовського велів йому з поступленням у висші кляси покинути москвофільську бурсу, після чого він удержувався самотужки, з лекцій. Вчився Вітовський дуже добре, належав до найспосібніших між своїми товаришами, відзначаючися не тільки талантом і охотою до науки — особливож в области літератури й мабуть історії — але й спромогою ініцятиви, енерґією і вимовою. Ці останні прикмети нашого Героя мусимо підкреслити ґаразд, раз тому, що пересічний галицький бурсак затрачував в бурсі зазвичай все те, що складається на самостійного духа в людині, а далі тому, що спромога ініцятиви, підприємчивість, енерґія й вимова — це все прикмети, якими українська людина не визначається. Що наш Герой писав уже учеником гарні вірші й нариси, це я не ціню надто високо, бо поетів між нашою молодю тоді було аж надто богато, затеж надзвичайно цінно відзначити **орґанізаторський** талант молодого Вітовського. Він був головою і, як то кажеться в нас, душею тайного просвітно-артистичного кружка українських ґімназистів у Станиславові, й орґанізував як такий в неділі і свята аматорські вистави й концерти в Станиславові і по околичних селах. Після тогож, як Вітовський видержав т. зв. іспит зрілости (матуру) і покінчив ґімназійну науку, він записався студентом прав на університеті у Львові, не проживав одначе тут зза недостачі матеріяльних засобів, тільки знову в Станиславові, працюючи в адвокатській канцелярії д-ра Ґартицького. Але канцелярійна робота таксамо не всилі була здержати його від самостійної орґанізаторської праці в користь загалу, як не здержала його колись від неї і ґімназійна наука. Ставши членом української радикальної партії, Вітовський розвинув дуже широку й енерґійну діяльність з метою орґанізування Станиславівщини й Покуття. Засновував читальні „Просвіти", ґімнастично-пожарничі товариства „Січ" — де зродилася перша ідея пізнішого Січового Стрілецтва — влаштовував популярні відчити і провадив аґітаційну роботу між селянством. Але і про важний тоді терен аґітаційної праці між нашим студентством на львівськім університеті не забував Вітовський. Це був час боротьби за український університет у Львові, боротьби стількиж завзятої що й нерівної, бо проти нас стояли всеможні ляцькі пани, а за ними завжди нам ворожий і лицемірний австрійський уряд. У пропамятній демонстрації української академічної молоді д. 1. липня 1910 р., коли то згинув Адам Коцко — Вітовський брав чинну участь, і був разом з иншими засуджений у відомім процесі проти 101. українських студентів львівського університету. Його засудили й видалили, після чого довелось йому кінчити свої студії на правничім виділі в Кракові. Як бачимо — будучий військовий провідник листопадового перевороту вже як молода людина бере мужно активну участь усюди там, де розпалювалося вогнище революційно-визвольної думки в народі.

Вітовський як людина зі строгою ініцятивою та з орґанізаторським хистом не обмежується тільки на гарні слова та на тихомирну роботу по читальнях, а намагається переводити **в діло** і найсміливіші думки.

Одним з таких діл являється участь в орґанізованню втечі Мирослава Січинського зі станиславівського криміналу в падолисті 1911 р. Не менше гідною нашої згадки є і та обставина, що Вітовський, ставши після зложення гравничих іспитів кандидатом адвокатури в Станиславові, звернув у своїй широкій громадянській роботі пильну увагу і на затії чорносотенного станиславівського духовенства, що під проводом ославленого біскупа Хомишина, як сьогодня так і тоді, намагалися здержувати течію розвитку національного українського життя. В одній посмертній згадці про Вітовського читаємо нпр., що він раз чинно зневажив одну дуже впливову хомишинську креатуру за перепони, роблені прилизнями Хомишина українським ґімназистам Станиславова з приводу одного свята в честь Шевченка. За це австрійський військовий суд здеґрадував Вітовського з хорунжого — він відбув однорічну військову службу — на кадет-аспіранта. Та мов на перекір тій деґрадації довелося Покійникові досягнути найвисшої військової гідности, правда, не в армії розпадаючоїся Австрії, а у преславній армії Рідного Краю, що мав незабаром двигнутися до великого визвольного бою за власну державу.

З вибухом світової війни зголосився Вітовський до українського леґіону і став орґанізатором Українських Січових Стрільців. І хоч відмовився тоді від команди куріня, передавши її сотн. Василеві Дідушкові, то як командант сотні і як невтомимий орґанізатор нашого Стрілецтва грав в його починах одну з перших роль. Карпатську кампанію 1914/15 перебув в цілости в перших рядах на фронті, ділив зі своїми улюбленими стрільчиками долю й недолю як найкрасший товариш, а в часі відвороту Москалів в червні 1915. — після великої маєвої офензиви Макензена — коли війска осередних держав сходили з Карпат, Вітовський на чолі невеличкого стрілецького відділу перший переправився через Дністер. Незабутнім і прегарним пережиттям для нього був тоді його вхід з військом у рідне село Медуху, а опісля прогнання ворога із нашого стародавнього княжого Галича. Після тогож, як Галич був в наших руках, Вітовський завісив на тамошнім ратуші синьо-жовтий прапор, за що йому начальна австрійська команда загрозила знову деґрадацією, тимбільше, що Вітовський завжди належав до тих, що не годилися з тодішньою офіціяльною австрійською орієнтацією. Його ідеалом була все самостійна українська держава. А поприміж військові подвиги Вітовський і підчас війни зазначується орґанізаційною діяльністю на культурно-просвітнім полі. Ранений в битві на Поділю, він покидає фронт, а прийшовши сяк-так до здоровля, стає працювати в вербунковім бюрі на Волині (в Ковлі), при чім дуже богато праці присвячує орґанізації українського народнього шкільництва тут. Жаль тільки, що зза ляцьких коварств та звязаних з цимиж перепон зі сторони австрійських військових властей, невтомна праця Вітовського все таки не вінчалася бажаними успіхами.

Але міжтим наступили події, які вказали жертвенному жовнірові й діячеві нові і пропамятної ваги завдання.

Переможена у світовій війні Австро-Мадярщина розпалася, а провідники Галицької України взяли вирішення дальшої судьби Рідного Краю в свої руки.

Львівський комітет, що вже від вересня 1918 р. підготовляв переворот у краю, порозумівся зі Стрілецтвом, і це призначило Вітовського обняти команду у Львові. В останніх днях жовтня 1918 р. р. переїхав він туди та брав живу участь в засіданнях Української Національної Ради, присвячених справі переведення перевороту. Після тогож, як переговори українських політиків з тодішнім намісником Гуйном у справі добровільної передачі влади У. Н. Раді розбилися, Вітовський враз з иншими українськими офіцирами, що тоді перебували у Львові, виготовлює останні розпорядки щодо збройного наступу українського війська на Львів в ночі з 31. X. на 1. XI. 1918 р., забезпечивши собі передше невтральність німецького й мадярського штурмового батальону..

Так ранок 1. листопада застає Вітовського командантом українського Львова, занятого ним при допомозі горстки Січових Стрільців і 1200 старих українських ополченців. Це й найсвітліший момент, з яким на віки звязана память про нашого Героя.

Примушений незабаром новою недугою і важкою перевтомою передати команду в инші руки, Вітовський всетаки бере участь в державнотворчій роботі нової української влади і при творенню першого Державного Секретаріяту перебирає на себе секретарство військових справ. Як такий він був головним творцем і орґанізатором Української Галицької Армії, завершуючи тим гідно всю свою орґанізаційну роботу, присвячену двигненню Рідного Краю з ярма чужинецької неволі. Був теж усею душею за сполукою західньої України з Великою в одну народню республику і в справі проголошення цеї сполуки дня 3. січня 1919 відіграв значну ролю.

Ненадійний і такий траґічний конець полк. Вітовського — відомий. Висланий в марті 1919. р. — враз з д-ром М. Лозинським — Державним Секретаріятом до Парижа для заключення польсько-українського перемиря, Вітовський наслідком відомих подій не зміг осягнути своєї цілі, а бажаючи як найскорше дістатися знову на Україну, пустився дня 4. серпня 1919 р., разом зі своїм адютантом чет. Чучманом, літаком до Камянця Подільського. Та на польсько-німецьким пограничу сторожа літак підстрілила, він займився вогнем і впав, і всі пасажири згинули. Тіла наших Героїв поховано тоді на цвинтарі Гедвіґ в Берліні покищо в чужій каплиці, цьогож року, д. 25. серпня, перенесено їх там урочисто в нову, власну могилу.

Честь памяти першого Начального Вождя У. Г. А.! Честь першому Державному Секретареві військових справ у світлих днях обновленої Зах. Української Держави!

*) Булоб завданням наших людей у краю провірити точно архіви станиславівської ґімназії та відшукати всі матеріяли до історії часу, в якім Вітовський був учеником у станиславівській ґімназії. В жерелах, які я маю під рукою, не подано нпр. ніде, котрого дня вродився Вітовський? — О.Г.

Михайло Зощенко.

РОСКОШІ КУЛЬТУРИ

—o—

Товариш Локтів і дама його серця Кошелькова стрінули мене недавно на вулиці. Я похожав собі, а може — не памятаю вже того — йшов закропити трохи горло.

Стрічають мене та давай намовляти.

— Горло — кажуть — Василю Митрофановичу — не заяць, не втече вам. Маєте горло все при собі, ще матимете час переполокати його. Краще ходімо до театру. Нині дають „При коминку".

Намовили мене, одним словом, на цей театр, ніби, що то ялося провести вечір культурно.

Ми пішли, самособою, до театру. Купили, розуміється, білети по карбованцеви трицять. Увіходимо по сходах. Нараз кажуть нам вертати. Роздягатися кажуть.

— Пальта — кажуть — знімайте.

Локтів, самособою, із своєю дамою, зараз роздягнулися. А я, розуміється, стою задумавшись. Саме цього вечора надягнув я пальто на нічну сорочку. Блюзи я не мав на собі. І чую, мої дороґі, що здіймати пальто мені якось не теє. Попросту думаю собі: станеться скандал. Сорочка — бачите — не можна сказати, що була брудна. Сорочка ще не зовсім брудна. Але, самособою, на ковнірі пришитий величезний ґудзик від пальта. Сором — гадаю — з таким величезним ґудзиком влазити у фоє.

— Просто, — кажу — товариші, не знаю, що мені почати. Я нині страшно зодягнений. Якось не на руку мені здіймати пальто. Будь-що-будь там шлийки тай нічна сорочка доволі погана.

Товариш Локтів каже:

— Покажися.

Розпинаю пальто. Показую.

— Так! — каже — нема що, гарно то буде виглядати..

Його дама, самособою, глянула тай каже:

— Піду краще до дому. Не можу — каже — стерпіти, щоби парубки біля мене парадували лише в самих штанах. Не дуже — каже — лицює вам так ходити до театру.

Кажу:

— Я не знав, що буду ходити по театрах — а то прикра справа. А блюзу я лише рідко надягаю.

Стали ми роздумувати, що робити. Локтів, драб, каже:

— Вже знаю. Зараз тобі, Василю Митрофановичу, дам свою камізольку. Надягнеш мою камізольку тай будеш у ній парадувати, начеб тобі в блюзі було занадто горячо.

Відіпняв блюзу, мацає, нишпорить.

— Господи Боже — каже — я сам нині без камізольки. Дам тобі за це зараз краватку, будь-що-будь буде приличніше. Обвяжи шию тай ходи так, начеб тобі було дуже горячо.

Дама каже:

— Присягаюся, верну краще до дому. В дома я якось спокійніша. Бо то — каже — один майже в калісонах, а другий замісць блюзки має — краватку. Хайби — каже — Василь Митрофанович попросив, щоби йому позволити ввійти в пальті.

Просимо, благаємо, показуємо ріжні союзні книжечки — не пускають.

— То не девятнацятий рік, — кажуть — щоби сидіти собі в пальтах.

— Ну, — кажу — нічого не вдіємо. Здається мені, дороґенькі, що треба буде вертати до дому.

Так, як я пригадав собі, що за білет заплачено карбованець трицять, не можу рушитися, ноги відмовляють послуху.

А Локтів, драбуга, каже:

— Я щось придумав: відіпни шлийки, дама нестиме їх замісць торбочки. А сам іди сміло так, як стоїш: вдавай, що то літня сорочка „апаш" і що тобі в ній, попросту, дуже горячо.

Дама каже:

— Робіть собі, що хочете — шлийок я не буду нести. Не за цим — каже — ходжу я до театру, щоби держати в руках мужеські предмети. Хай собі Василь Митрофанович сам несе, або сховає в кишеню.

Скидаю пальто. Стою в сорочці, як який псубрат.

А зимою зовсім собаче. Трясусь і зуби, попросту, дзелькають мені. Публика вирячила очи.

— Скорше, драбе! відпиняй шлийки... таж люди вештаються. Присягаюся, найкраще буде, як піду зараз до дому.

Алеж бо мені тяжко так зараз відіпняти. Зимно мені. Може пальці не слухаються тай не відпинають відразу. Але я пробую.

Доводимо як-так до ладу тай сідаємо на своїх місцях.

Перша дія проходить щасливо. Доскулює лише холод. Цілу дію ґімнастикуюся.

На перерві сусіди ззаду счиняють нараз бешкет. Приклипають адміністрацію. Показують на мене.

— Пані, — кажуть — не бажають глядіти на нічні сорочки. Це їх — кажуть — бентежить. Тай — кажуть — цей псубрат вертиться весь час на свому кріслі.

Кажу:

— Верчуся, бо мені зимно. Попробуйте самі посидіти в сорочці. Я сам — кажу — товариші, не радий з того. Щож вдієш?

Волічуть мене, самособою, до канцелярії. Списують усе докладно.

Потім пускають.

— Тепер — кажуть — треба буде три карбованці віджалувати за кару.

А то нарада! Ані людина не сподіється, відки на неї спаде нещастя.

Його погляд.

Сливка мав сина у Ню Йорку. Приїхав до нього. Син випровадив батька на хмародер.

— Бачите, батьку, як там на долині гарно!

— То на якого чорта випровадив ти мене так високо, коли на долі гарно!

Фляшка з моря.

Канарчук проходжується по морському березі. Морські филі наднесли закорковану фляшку. В Канарчуковій уяві зроджуються страшні образи: потопаючий корабель, розпучливий бій з филями, останнє поздоровлення рідній країні та родині... Канарчук виловив фляшку з води, витягнув із неї шматок паперу та прочитав таке: „Хто найде цю фляшку, хай знає, що рум із неї вже випито".

—o—

Хлопчик прийшов до кравця і каже: „Тато прислали мене до пана, казали поздоровити гарно. Хотіли би заплатити довг...

Кравець: То дуже гарно, хлопчику.

Хлопчик: Але не можуть, бо не мають грошей.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВУДБАЙН, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 378, повідомляє, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1929 рік: Василь Гальчук, предс.; Олекса Барняк, заст.; Франко Бабіш, кас.; Марія Бабіш, заст.; Миколай Кузан, секр.; Олена Кузан, заст.; Петро Ситок, Юлія Цицура і Зофія Барняк, контрольори; Іван Стечишин, до прапора.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ПОДОРОЖІ ПО ЕВРОПІ.

Після двацять пять-літнього перебування в Америці, мені захотілося відвідати старий край, відвідати рідні сторони.

Беру жінку та дитинку й ідемо до краю через Англію. Води, сила-Божа, як бачимо, без кінця й міри. Ліпше чулося, не дивлячись на неї.

Шестого дня ми вже в Англії. Приїхали впрост до Лондону. Околиця його це взірцево проваджений огород. Тут і там видніють фарми. Усе виглядає добре, все на місці. Де скупчилося кільканацять домівок, там і фабрика, бо рільники займаються також і фабричним промислом.

По більших і надбережних містах багато великих фабрик, доків, кораблів, що все свистять, сопуть, парують, пускають клуби диму. Все виглядає ніби цілий світ зїхався тут і ось, ось рознесе Англію. Нарід рухливий, смілий, здоровий і надзвичайно чемний, — дякує на кожнім кроці.

З Англії ідемо до міста Остенди в Бельгії. Це щось подібне до нашого Атлантик Сити, може навіть гарніше. Чудові будови його в більшій частині стоять пусткою через десять місяців. Замешкують їх аж в липні та серпні, коли тут провадиться гра в рулетку. В цей час життя в Остенді йде шаленим ходом. Тут великі европейські землевласники після урожаїв програють свої доходи, витиснені з сільської бідноти.

В Бельгії відвідав я поля битви на річці Ipр, де поля-гло пятьдесять і чотири тисячі Англійців у бою з Німцями.

Бельгійський нарід виглядає перемученим та непевним себе. Бельгійці трохи подібні до Італійців.

По восьмиденному перебуванню поїхали ми до Німеччини. Тут Німці старалися показати нам все те, що збуджувалоби до них нашу повагу. В Берліні вони показали нам величезну торговельну площу з її будовами, де повно всякої машинерії та ріжних виробів. Їхні цісарські палати перемінені в інституції для публичного вжитку. Тут ми бачили велетенську вежу для радіо.

Німці найбільше звертали нашу увагу на їх високі інжинірні школи та на велику кількість учнів в ній. Німці виглядають народом здоровезним, великої будови, глибокої думки й мало коли усміхаються, так ніби закамяніли.

У дальшій подорожі ми спинилися у Кракові. Тут нас провідник водив на гору Вавель, до королівського костела, та ще до кількох инших костелів. Звернуло нашу увагу, що тут було багато жебраків, чого в инших краях ми не помічали. У Кракові ми нарахували сорок і один костелів, трицять чотири монастирі та чотири синагоги.

Нарід пригноблений, обдертий. Стрічалися навіть босі, а в полатаному ходять дуже багато.

Далі ідемо до Ярослава, нашого повітового міста. Минаю залізничі стації з будовами при них, що виглядають наче які палати. Це будови ще австрійських часів, коли урядники будували їх для себе за австрійські гроші.

Польща тепер відновлює ці будівлі, стараючись тим відвернути увагу чужинців від нужденного селянського халупства.

Поля запущені. Овочеві дерева, які деннеде стрічаються, майже всі здичавіли.

Українці в ярославськім повіті становлять більшість. В місті-ж переважно Жиди, військо, поліція, хіба то тут, то там попадеться селянин, що плентається в лахманах. Кожна пятниця, це день торгу, тут справжня Мекка. Хто лише жие, кожний спішить на торг: одні їдуть фірами: чи дощ, чи сонце пражить, все одно, вони їдуть без накриття, як їздили ще їх прадіди; инші йдуть пішки з міхом на плечах, по більшій части босі. Всі спішать до міста, хіба лише на те, щоби бути в ньому.

Тут кілька польських костелів, що получені з монастирями й одна величезна, дуже гарної будови українська церква та приходський дім. При вході до церкви стоїть десять жебраків.

Народний дім-читальня, це одноповерховий дім, поділений на три малих кімнати. Вигляд дуже бідний, без життя. В ньому буває лише кілька свідомих Українців-інтелігентів, решта все біднота, що живе поза містом.

Ярослав числить двацять сім тисяч мешканців, якими опікуються девятьдесять поліцаїв. Є в нім багато війська й сорок сім ксьондзів. На все місто було всього сім автомобілів: два нових і пять старих. Фабрики жадної, крім дрібних жидівських ганделесів. Промислу ніякого.

Їду ще дві години фірою в рідне село Ляшки, котре видало родину доктора Стефана Федака, редактора Романа Гайдука, тепер обидва у Львові, Івана Жовніра, що в Перемишлі, та пароха о. Середу, що в Шенандоа, Па.

По дорозі стрічаю людей працюючих у полі, їдучих дорогою. Кожний з них знімає шапку і кланяється. Я також відклонююся. Виходить громада дітей зі школи. Проходючи мимо, одно за другим знимає шапку й говорить: „Слава Ісусу Христу!'' Я відклонююся, але це рабське скидання шапок почало вже мене гнівати.

Загороди, оболоння запустілі. Сто тисяч овочевих дерев пишно рослоб там, лиш їх посадити. Але у всьому брак ініціятиви та поступу.

Їдучи дві години, я минув коло пятнацять хрестів. Хрести при дорозі, хрести в загородах. Їду як через цвинтар. Питаю: Воєнні? „Ні'' — відповідають. Це селянин реклямує хрестом свою побожність.

Ось уже і рідне село. Дороги виглядають вузькі, болотнисті, багато хат тимчасових, воєнного часу. Колись пишні сади пропали. Заїхав на обійстє сусіда, бо моє до непізнання знищене. Але про те вже другим разом.

Іван Федан з Арнолд, Па.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Збірка на рідну школу в селі Поздяч.

Жертви на рідну школу в с. Поздяч, повіту Перемишль, склали слідуючі особи: Ів. Пашкевич 5 дол. 20 ц.; Стефан Сайко і Семен Яремцьо по 5 долярів; товариство ім. Богдана Хмельницького 3 дол; і 5 ц.; по 2 доляри: В. Лупиняк, Ів. Сеньковський, Ів. Мігаль, Ів. Микитищин, Д. Микитишин, С. Якубик, Ст. Гарцула і Михайло Щурко; по 1 долярови: А. Балицький, М. Заричанський, Т. Юревич, М. Вересюк, М. Клюфас, о. Чаплинський, В. Чуй, А. Іванський, Т. Сілберберґ, Ів. Осціславський, Анна Тих, Катерина Герман, М. Мулик, П. Пітніцький і Ів. Авасельчук; по 50 ц.: М. Кутний, М. Радак, П. Сингалевич, Марія Каруза, М. Гарцула і Я. Отрок; И. Павлусь 30 ц., по 25 ц.: Ів. Сомар і М. Арматис.

Загальна сума $54.05.

Колектували: Стефан Сайко, Іван Пашкевич, Михайло Мулик.

Між товаришками. — Моя дорогенька, я завважала, що ти та твій чоловік усе маєте протилежні думки. В нічому не згоджуєтеся.

— О ні! Маємо також і однакові стремління: приміром розвід...

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Листопадове Свято.

Дня 2 грудня відбулося в Шикаго на Борнсайд листопадове свято, получене з протестом проти польського терору в Галичині. Свято це влаштували Українці, що мешкають на Борнсайд. Велика громада людей виповнила галю по береги.

Голова святочного комітету Юрко Небор, відчитавши програму свята, покликав місцевий хор під проводом артиста Е. Василенка. Хор гарно відспівав гимн американських Українців „Далека Ти а близька нам'', а також кілька національних пісень.

Після того громадянин Ю. Небор у півгодинній промові зясував значіння дня 1 листопада для Українців. Порівнюючи те, що сталося за десять років, він говорив, що 1 листопада 1918 року воскресла свобода українського народу в Галичині, а в 1928 році маємо терор, заведений там Ляхами, що в десяту річницю 1 листопада пролили невинну кров українську. Грім оплесків свідчив, що присутні тілом і душею приєднуються до слів промовця.

Добр. Іван Кравчишин гарно продеклямував „Десять літ тому''. Вірш цей написав Н. Ш. спеціяльно до дня першого листопада.

Більший реферат про історію українського народу та його боротьбу проти навали на його рідні землі ріжних варварів - народів виголосив громадянин Іван Баран. Він особливо підніс боротьбу нашого народу за свою державу, яку Українці нарешті здобудуть.

Гарно перевели свої вправи діти під проводом д. Теодора Менцинського в супроводі скрипкової гри Янсевича, Круця й Сиґерича. Юлія Сиґерич гарно деклямувала вірш „Спіть герої, спіть''.

Степан Мусійчук пояснив значіння й працю українських Січей та закликав до організації товариства „Січ''.

Місцевий діточий хор під проводом В. Федишина відспівав „Їхав козак на війну'' й „Ой у лузі червона калина''.

Старшина Українських Січовик Стрільців Г. Сенів розказував про боротьбу за Львів та взагалі про війну з Поляками у Східній Галичині. Він яскраво змалював геройство українського війска та жорстокість Ляхів, що знущалися над полоненими стрільцями і взагалі над українським народом.

Цікаво було почути гарний дует молодих панночок Марії Ґрод і Анни Угрин, котрі проспівали гарну пісню „В гаю зеленім враз зі мнов''.

Парох о. В. Драпак та громадянин Юрко Небор закликали присутніх до складання жертв на інвалідів та на політичних вязнів.

Всього зібрано 261 дол. 57 центів, а за винятком витрат по влаштованню концерту в сумі 41 дол. 57 центів, призначено для краю і вислано 220 долярів. Одну половину з них призначено на інвалідів, а другу на політичних вязнів.

Громадянин Іван Баран відчитав резолюцію-протест, яку ухвалено вислати до Вашингтону та оголосити в місцевій пресі.

Концерт-віче був закінчений співом „Ще не вмерла України''.

Жертвували по 15 дол.: бр. св. Димитрія, від. 133 У. Р. С. з Пулман; по 10 дол.: Ю. Небор; по 5 дол.: Юлія Небор, Анна Олійник, о. В. Драпак, А. Махник, О. Корпан, М. Коцан, М. Підгурняк, І. Добрянський, Е. Ґровс, С. Климечко, І. Жеребняк; А. Гусейко 3 д. 50 ц.; по 3 дол.: Гр. Гавриляк, І. Тихонький, Анна Зелінка, А. і Анастазія Ґрод, Т. Карпафель, А. Гусейко; по 2 дол.: І. Баран, І. Демкович, В. Зелінка, М. Гнатик, С. Джорджевич, І. Буряк, Н. Сиґерич, І. Королишин, М. Глушик, В. Круць, І. Демкович, Ева Зелінка, А. Дуган, М. Бурдяк, Г. Михалко, Н. Цвянь, Т. Янсевич, М. Малачишин, С. Зелінка, М. Кодуловський; по $1.00: В. Грицькевич, В. Малачишин, І. Бурдяк, І. Вархоляк, М. Кодуловський, О. Куципіс, В. Цебряк, С. Дячишин, М. Гнат, О. Нісевич, П. Кріль (мол.), В. Кушнір, А. Кодуловська, Т. Менцінський, С. Мусійчук, В. Лоняк, Н. Моранець, І. Карпо, А. Коваль, А. Патронік, П. Шемердяк, К. Шемердяк, Н. Шемердяк, М. Лазука, Б. Лазука, А. Джорджевич, В. Співак, С. Махник, М. Круць, П. Ганківський, Г. Гинко, І. Гинко, О. Гусейко, П. Бабяк, М. Дороцький, Н. Іванців, М. Кметик, І. Божко, Р. Іванців, М. Драґан, Кар. Подлєцка, Л. Вовчко, М. Демкович, О. Демкович, М. Підґурняк, Г. Михалко, П. Харітчак, Ю. Гинко, С. Сиґерич, І. Іванюта, І. Харовський, А. Михайлович, І. Кравець, Софія Коцуловська, А. Сподарик, О. Цвижко, П. Кочинаш, М. Гнатусько, М. Еман, М. Дмитришин, Гр. Дмитришин, А. Кравець, М. Бурдяк, К. Андрушко, М. Войнаровський, О. Демкович, М. Капуста, М. Дячишин, В. Федчишин, Н. Кушнір; по 50 ц.: А. Грабінська, А. Ципільовська, М. Парос, І. Береза; дрібні жертви 4 д. 32 цнт.; З пушок за кокардки 34 д. 20 ц.; з панахиди 9 д. 05 цнт. Разом зібрано 261.57. Розходу було 41 д. 57 ц. Вислано 110 дол. на інвалідів, а 110 на політичних вязнів.

Никола Шемердяк,
вічевий писар.

—o—

СЕН ЛУІС, МО.

Протестаційне віче.

День 2. грудня 1928 р. залишиться в памяті Українців м. Сен Луіса. В цей день відбулося у нас протестаційне віче проти польського терору в Рідним Краю. На поклик вічевого комітету зібралося до галі яких дві сотки Українців. Не можна сказати, щоби для нашого міста це було богато, бо могли прийти пять і більше соток, але на наші відносини й те треба уважати успіхом.

Організацію віча перевів український порожанський клюб, що запросив до участи всі товариства та обидві українські парохії міста. На жаль, мало товариств відізвалося на заклик вічевого комітету й обидві парохії також участи у святі не взяли.

Вічем проводив Михайло Петрівський, що в довшій промові пояснив ціль віча. Він з запалом і яскраво змалював тяжкі переживання нашого народу в Рідному Краю.

Другий говорив добр. В. Білик, що недавно повернувся з подорожі по Галичині. Він, як наочний свідок, розказав, як наші люди бідують там під ляцьким пануванням, але всеж не падають на дусі й уперто боронять своїх національних прав.

Громадянин П. Дусановський говорив про будучину української іміграції на землі Вашингтона.

Добродій С. Патент, що приїхав на віче з Делойза, закликав до припинення міжусобної боротьби серед нашої іміграції в Злучених Державах, бо це дасть можливість нам більше допомагати нашим братам у краю в їх боротьбі з Ляхами.

Громадянин І. Добромільський закликав до жертв на боєвий фонд.

Після того переведено збірку, котра буде оголошена пізнійше.

Останній говорив д-р Клим, який висловив переконання, що хоч тепер український нарід знаходиться під окупацією чотирох держав, все таки прийде час, коли він створить свою велику незалежну й соборну державу.

Співом „Не пора, не пора'' було закінчене віче, після якого всі учасники розходилися піднесеними на дусі.

Присутний.

—o—

МИЛВОКІ, ВИС.

Протестаційне віче.

У неділю, дня 2 грудня 1928 р. відбулося протестаційне віче проти польського нападу у Львові на український похід та зруйновання українських інституцій. Віче було в українській церковній галі на Скот улиці під числом 621.

Віче отворив голова церковної громади П. Маґіровський. Після того вибрано предсідателем віча Теодора Барсука, а на секретарів: Миколу Кудринського та Івана Щеремету. Предсідатель віча виголосив промову про ціль віча та розповів про боротьбу й страждання українського народу під польською окупацією в рідному краю.

Після нього громадянин М. Стекур виголосив палку протестаційну промову та прочитав резолюцію протесту проти польських звірств. Однодушно ухвалено негайно послати телеграму-протест до секретаря стейту Келоґа.

Громадянин Данило Борис закликав присутних допомагати браттям в рідному краю не лише протестами, але й фінансово. На його поклик склали жертви слідуючі громадяне: Данило Борис 2 дол.; по 1 дол.: М. Стекур, Т. Танін, В. Ґолдман, І. Гасяк, П. Маґіровський, В. Яремчук, М. Стадник, А. Ґатала, В. Рос, П. Стецик, Т. Черник, А. Ковтун, И. Псюк, С. Колодрубець, І. Глушко, Т. Барсук, І. Шеремета, П. Фута, В. Шутяк, С. Гірчак, І. Пунько, І. Зубрицький, В. Задорожний, Н. Кудринський, І. Ольшанський, І. Білінський, В. Колодрубець; по 50 центів: П. Кушнір, І. Березовець і Д. Чабак; дрібними датками 55 цнт.

Зібрано разом всего $31.05, які вислано до краю на інвалідів.

Теодор Барсук, предсідатель;
Никола Кудринський,
Іван Шеремета, секретарі.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Листопадова Збірка.

Рік річно святкують по других громадах свято нашої державности, але в нашій громаді ще ні разу не святкували.

Другі громади скликують протестаційні віча і шлють телеграми, а у нас, як Бог дасть. Доперва сего року повіяв інший дух в громаді, коли парохом став о. Закревський.

Люде наші немало здивувалися, коли почули в церкві з уст свого пароха про День Першого Листопада, про українське військо і велику українську боротьбу. Бо досі можна було почути в тій церкві за Франц Йосифа і його воїнство, але ніколи за українську державу і українських стрільців. В церкві нашій не молилися ще за Соборну Українську Державу, за волю українського народа. Аж доперва сего року перший раз новий парох о. Закревський згадав за свою державу і відправив панахиду за поляглих наших героїв. Перший раз молилися в нашій церкві за український нарід і його волю і за українську державу.

Може ця хвиля буде зворотною точкою в життю нашої громади. Може вона відчинить людям очі і загріє їх до живійшого народного життя.

Підчас панахиди переведено збірку на інвалідів, яку доповнило Братство св. Михаїла.

Разом вислано до Обєднання $25.

ТЕАТР І МУЗИКА.

„Жовтий білет".

В кіно-театрі „Камео" на 42 улиці в Ню Йорку, між Бродвеєм і Шестою Ев. виставляють російську картину з передреволюційних часів під титулом: „Жовтий білет". Цю картину поставило „совітське кіно".

В ній гарно й правдиво схарактеризований стан безземельного селянства перед війною, коли з „ласки" панської треба було дістати собі хоч шматок поля для жебрацького істнування. Тоді пан був повним володарем селянина. Се все виведено в картині реально.

У сценах в Петербурзі знаменито виведено, як людий непривелійованих верств в Росії трактовано на рівні з бидлом. Між иншим жінкам „в адміністративному порядку" видавали „білети", що відбирали в них честь.

Дивлячися на цю картину, розумієш ті причини, що привели до кривавої революції в Росії. Там нарід боровся не лише за поліпшення свойого соціяльного стану, але також за всі свої людські права, бо в Росії він не мав навіть елементарних прав людини.

Сама по собі історія „Жовтий білет" проста, звичайна життєва драма, яку так часто доводиться переживати соткам тисяч російських селян на селянок. Попавши, на домагання пана, в Петербург в мамки, чесна селянська жінка й мати опиняється на вулиці з „Жовтим білетом", себто зареґістрована як професійна повія. Нечесні приставання до неї пана, а потім механічна бездушність поліції привели її в дім розпусти, де випадкова зустріч із земляком-селянином врятувала її на порозі страшного життя.

В той час тяжка доля спіткала її чоловіка: він був покалічений на роботах. Господарство його продали на ліцитації за податки, одна дитинка вмерла. В пусту оселю вертається змучена селянка.

Дивиться глядач на картину з інтересом і настроєм. Особливо сильні в ній драматичні сцени: прощання селянина з дружиною, що, лишаючи своїх дітей, іде годувати панських; виправа сélянина в місто шукати дружину; зустріч з жінкою в панському будинку; реґісрація в поліції „жовтих білетів", в домі розпусти і т. д.

Картина займає одне з перших місць в постановках раднянського кіна. Хто цікавиться побачити одну з трагічних картин життя в царській Росії, тому слід бачити цю картину, що малює одну з причин російської революції.

Театрал.

Товариші пішли купатися в морі. Порозгалися.

1. **товариш:** У вас чудово розвинена права рука, Павле Сергієвичу!

2. **товариш:** Як би й ні! Що дня сотні документів підписую! (Із большевицького гумору).

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

Н. СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

ВІДДІЛ 103.

Тов. ім. Івана Франка в Мілвок' Віс.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів $25.00
Разом $25.00

Таниш Теодор $2.00
Гатала Андрій 2.00
Березовець Іван 2.00
Сосніцький Йосиф 1.00
Патер Михайло 1.00
Галущинський Іван 1.00
Стецик Павло 1.00
Сасек Іван 1.00
Кущаковський Антін 1.00
Глушко Іван 1.00
Гарасимович Михайло 1.00
Борсук Теодор 1.00
Пунко Іван 1.00
Юшак Василь 1.00
Ковтун Андрій 1.00
Адамчук Василь 1.00
Петричка Микола 1.00
Гірський Іван 1.00
Черник Теодор 1.00
Ярамчук Василь 1.00
Микита Савка 1.00
Бариляк Іван 50
Дрібними датками 50

ВІДДІЛ 114.

Бр. св. Николая в Тейлор, Па.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів $21.00
Разом $21.00

Обаль Павло 3.00
Сенчук Теодор 2.00
Дзюба Михайло 2.00
Гінько Микола 2.00
Похолець Франко 2.00
Янко Михайло 2.00
Нестор Іван 2.00
Войт Микола 2.00
Гайдук Василь 2.00
Бабяк Михайло 1.00
Гайдук Стефан 1.00

ВІДДІЛ 120.

Бр. св. Николая у Вудлон, Па.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo з пушки, до котроїназбирав уряд на мітинґу дня 18. листопада $5.00
Разом $5.00

ВІДДІЛ 165.

Бр. св. Петра і Павла в Борнсайд, Ілл.

Жертви від членів проголошено.
Дісланo дохід з балю (допис піде окремо) $52.00
Разом $52.00

ВІДДІЛ 192.

Тов. Запорожська Січ у Геркімер, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів $8.25
Разом $8.25

Політило Андрій $1.00
Чорнобай Атанас 1.00
Німий Микола 1.00
Ангел Олекса 50
Богуцький Микола 50
Довганюк Кіндрат 50
Гось Микита 50
Ліщинський Константин 50
Бурчицька Марія 50
Терешко Павло 50
Варещук Ева 50
Семенів Лука 50
Сторожинський Михайло 50
Тріцицький Михайло 25

ВІДДІЛ 279.

Бр. св. Йосафата в Зейнсвіл, Огайо.

Жертви від членів проголошено.
Дісланo від членів $3.50
Разом $3.50

Морозовський Атанас $1.00
Витвицький Ілько 1.00
Самборський Ілько 1.00
Левицький Онуфрій 50

ВІДДІЛ 250.

Тов. Над Збручем у Скрентон, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з пушки проголошено.
Дісланo з каси відділу $10.00
Члени жертвували 34.00
Разом $44.00

Сінгалевич Іван $5.00
Бовтюх Олекса 1.00
Бучинський Семко 1.00
Бутинський Василь 1.00
Черняк Павло 1.00
Хома Ілько 1.00
Грещук Станислав 1.00
Говка Сильвестер 1.00
Гловач Олекса 1.00
Іванусь Дмитро 1.00
Ягело Йосиф 1.00
Курило Іван 1.00
Книшевич Теодор 1.00
Маркевич Микола 1.00
Михалишин Василь 1.00
Мейхер Себастіян 1.00
Назар Іван 1.00
Олексишин Іван 1.00
Сідельник Данило 1.00
Скалацький Григорій 1.00
Сировицький Михайло 1.00
Величко Іван 1.00
Захарчук Василь 1.00
Гоцко Марія 1.00
Запоточний Онуфрій 1.00
Запоточний Григорій 1.00
Волянський Дмитро 1.00
Насінник Микола 1.00
Ягело Йосиф 1.00
Терлич Стефан 1.00

ВІДДІЛ 291.

Бр. св. Николая в Брукліні, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo з каси відділу $5.00
Від членів (поіменного виказу не прислано) 6.00
Разом $11.00

ВІДДІЛ 312.

Тов. Просвіта в Савт Плейнфілд, Н. Дж.

Жертви від членів, від не членів і з пушки проголошено.
Дісланo від члена Василя Хміля $2.00
Разом $2.00

ВІДДІЛ 320.

Бр. Пресв. Тройці в Балтімор, Мд.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo з каси відділу $10.00
Жертви від членів 19.00
Разом $29.00

Мармаш Петро $1.00
Захарчук Теодор 1.00
Батрин Іван 1.00
Малко Микола 1.00
Воднар Петро 1.00
Криж Михайло 1.00
Бляма Михайло 1.00
Байда Василь 1.00
Шулька Григорій 1.00
Івахів Олекса 1.00
Дмитрів Михайло 1.00
Дмитрів Тереса 1.00
Стець Франко 1.00
Стець Варвара 1.00
Бойко Іван 1.00
Ємха Дмитро 1.00
Ракочий Іван 1.00
Кулик Семен 1.00
Приймак Йосиф 1.00

ВІДДІЛ 384.

Тов. ім. Івана Франка в Клівленд, Огайо.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo жертви від членів $7.00
Разом $7.00

Сидор Андрій $2.00
Морозович Стефан 1.00
Жук Іван 1.00
Підсадний Дмитро 1.00
Бежик Микола 1.00
Запоточний Йосиф 50
Гнатків Іван 50

(Конець буде).

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ ОБЄДНАННЯ.

(12)

Статут Обєднання.

Д-р Мишуга відчитав змінений згідно з ухвалою Четвертого Конгресу Статут Обєднання.

Грицей: Ставлю внесення, щоб статут приняти так, як був читаний, з тим, щоб екзекутива занялася його видрукованєм. **Принято.**

Звіт Січової Організації.

Д-р Клодницький здає звіт як січовий референт як слідує:

Реорганізація демократичних Січей на протязі минулого року поступила досить вперед. Сьогодня є чотири Січові Округи, а іменно: Шикаго, Дітройт-Гемтремк, Филаделфія і Ню Йорк. Число членів-Січовиків виносить около 600 людей.

Досить активним округом являється шикаґовський округ. Він має чимале число старих активних, випробуваних Січовиків (як пр. тов. Мусійчук), які докладають всіх сил, щоби піддержати січову ідею. Шикаґовський округ зумів пригорнути молодий елемент, який сьогодня импонувати мусить нашій суспільности січовими вправами і народніми пописами дітвори.

Филаделфійський округ стоїть під зглядом матеріяльним (кватирунковим) вдоволяючо. Він має власну домівку „Січовий Дім" при 117 N. Franklin St. у Филаделфії, де окрім Січи льокується кілька українських інституцій. В січовому домі між иншим міститься Рідна Школа, яка тепер начислює около 110 дітий. Честерська Січ, входяча в склад филаделфійського округа, на спілку з іншими товариствами, в Честер піддержує Рідну Школу в Честер, і рівнож на спілку із іншими пятьома організаціями приступає до будови Народнього Дому, де мають знайти приміщення 6 українських організацій.

Округи Дітройт і Ню Йорк в громадському життю вибиваються на чільне місце.

Взагалі в останних часах у всіх згаданих округах видно оживлений рух на ниві громадянської праці. Січовики находять контакт із другими українськими організаціями і проводять збірки на будову дому для інвалідів у Львові і приготовляються до святкування 10-літньої річниці відновлення галицької держави.

Внутрішня реорганізація всіх згаданих округів ще в цілости не переведена, тому, бо минулий рік абсорбував чимало енергії на боротьбу із гетьманщиною і власним недовірям у свої сили. Окрім зовнішного і внутрішного ворога брак потрібних фінансів не дає спромоги обїздити округи і на місцях провірювати і усувати всякі недомагання і як слід проводити реорганізацію.

На мою думку, потрібно протягом цеї зими обїхати всі округи і на місцях зробити перевірку статута, а около Великодня зробити зїзд Січових Сотень із 4-ох округів, щоб формально вибрати Січову Управу і тим самим сцентралізувати Демократичну Січ. На зїзді конечно треба буде обговорити введення певних іновацій в життя Січи. Іноваціями на мою думку малоб буди введення спорту на взір американських подібних організацій.

Дармограй: Вношу, щоб звіт приняти так, як був читаний. **Принято.**

(Конець буде)

ВІДОЗВА

ДО РОДИМЦІВ МІСТОЧКА УГНОВА, ПОВ. РАВА РУСЬКА.

Як Вам відомо, в нашім місточку Угнові тому рік заснувалася захоронка дітей. Кождий початок для справи є важкий, так само й із захоронкою.

Тому сестри - служебниці звернулися до нас, заокеанців, з такою відозвою:

„Звертаємося до Вас, заокеанські брати, з великою просьбою: занятися збіркою там за морем між нашими людьми, котрі не повинні відмовитися допомогти захоронці. Особливо тепер, коли Поляки всіма силами стараються зденаціоналізувати наших дітей, виховання їх в рідній мові є конечно потрібним.

„Отож просимо Вас, дорогі Родимці, не відмовити нам у своїх пожертвах. Раніфші пожертви і всі засоби, що ми мали, обернено на віднову дому, який був так знищений, що в ньому не можливо було мешкати. Тепер дім уже зовсім упорядкований, але маємо борги.

„Впорядкування дому — це заслуга наших заокеанських братів, за що ми складаємо Вам щиру подяку. Але й тепер ми не можемо обійтись без Вашої помочі, на яку сподіваємося заслужити, совісно сповняючи свої обовязки. Ми утхорих обслугуємо, захоронку провадимо та про красу церкви дбаємо.

„Щиро просимо Вас, наші родимці-добродії не відмовити в допомозі нашому корисному ділови. Діти, котрі виховуються в нашій охоронці, засилають Вам свою щиру подяку й просять не лишати їх без помочи.

„Вже згори дякуємо за Ваше щире серце і за Вашу поміч.

„Остаємо з глибоким поважанням

„Сестри-Служебниці Пречистої Діви Марії".

Комітет по збиранню жертв для дітячої захоронки в м. Угнові, звертається до Вас, Родимці з м. Угнова, що мешкаєте в Злучених Державах та Канаді, із закликом складати свої жертви на дітячу захоронку в нашім рідним місточку.

Жертви просимо слати на руки Миколи Білика, або впрост на руки сестер.

Ці адреси такі:

1) Nicholas Bilyk, 20 Stagg Street, Jersey City, N. J., або 2) Sestry Sluzebnyci Preczystoi Diwy Maryi, N. Z., P. O. Uhniw, pow. Rawa Ruska, Galicia, Poland.

За комітет: Микола Білик, Микола Петришак, Андрій Дячик.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.